

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«Ліногравюра»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4
від «1» грудня 2023 р.

1. Загальна інформація		
Назва освітнього компонента	Ліногравюра	
Викладач (-і)	Юсипчук Юрій Володимирович	
Контактний телефон Викладача	+38 0679875624	
Е-mail викладача	yurii.yusypchuk@pnu.edu.ua	
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн	
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин	
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/	
Консультації	Четвер, 15.00-16.00	
2. Анотація до освітнього компонента		
Ліногравюра як вид високого друку і техніка гравірування зображення на лінолеумі в сучасній освітній практиці є актуальною з огляду на її світову популяризацію. В навчальний план здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти включено вивчення техніки ліногравюри для набуття графічних вмінь. В освітній компонент включено завдання, які передбачають володіння образотворчими засобами і виразними можливостями малюнку та прийомами стилізації. За період навчання студенти виконують три тематичні завдання та вправляються у майстерності технічного гравірування на лінолеумі. В результаті студенти набувають відповідні навички роботи у створенні ескізів, стилізації, та виконання роботи в матеріалі. Освітній компонент важливий у системі навчання художника-педагога, що розширює творчі можливості роботи з різними матеріалами та техніками.		
3. Мета та цілі освітнього компонента		
Метою курсу є вивчення техніки ліногравюри, особливостей виконання практичних завдань та технологічного процесу друку. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є: 1) розкриття теоретико-методологічних основ предмету ліногравюри; 2) визначення науково-методичних підходів до викладання ліногравюри в освітніх закладах; 3) набуття професійних компетенцій для викладання ліногравюри в закладах освіти.		
4. Програмні компетентності та результати навчання.		
Інтегральна компетентність. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.		
Загальні компетентності. ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ - у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі. ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно. ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи		

вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності..

ФК 5. Здатність використання комп'ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 8. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проектах, майстер-класах, виставках).

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

ФК 10. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.

ФК 11. Здатність до виявлення творчих здібностей дитини, засобами діагностики навчальних та художньо-творчих досягнень учнів та прогнозування їх особистісного розвитку

.

Програмні результати навчання

Знання та розуміння.

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблеми та завдання в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 2. Вміння провадити урочну (класну) та позаурочну діяльність з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

Застосування знань та розумінь.

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності..

ПРН 7. Володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання

ПРН 8. Формування емоційно-естетичного рівня, культури почуттів, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.

ПРН 9. Розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти та розвитку особистості..

ПРН 11. Уміння використовувати педагогічні технології у навчально-виховному процесі; розробляти уроки та навчальні заняття відповідно до обраної технології навчання.

ПРН 12. Уміння здійснювати усний, письмовий та тестовий контроль на заняттях, планування та корекцію результатів навчання, творчого розвитку; вести облік результатів контролю знань, умінь та навичок.

Формування суджень

ПРН 13. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні можливості, спонукати до самореалізації та самовдосконалення

ПРН 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
-------------	--------------------------

Лекції	6		
Практична робота	24		
Самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
8	014 «Середня освіта»	4	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Ліногравюра в контексті розвитку української графіки XX - початку XXI століття..	2		
Тема 2. Технологія ведення роботи гравірування на лінолеумі. Безпека життєдіяльності	2		
Тема 3. Підготовка інструментів та матеріалів до виконання ліногравюри.	2		
Тема 4. Виконання композиції стилізованого натюрморту в техніці лінорит. Ескізування. Композиція на картоні. Робота в матеріалі.		8	20
Тема 5. Виконання композиції стилізованого пейзажу в техніці лінорит. Ескізування. Композиція на картоні. Робота в матеріалі.		8	20
Тема 6. Виконання тематичної композиції «Великдень» в техніці лінорит. Ескізування. Композиція на картоні. Робота в матеріалі.		8	20

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – екзамен Максимальна кількість балів – 100. Контрольна робота – 10 балів, Тестові завдання – 10 балів, Практичні заняття – 60 балів, Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 20 балів.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 10 балів, Тестові завдання – 10 балів, Самостійна робота – 20 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен; Форма здачі – виконання екзаменаційного завдання.

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja- uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Барко Л. Образно-художні та стильові особливості ліноритів О. Фіщенка 1960–1980-х років *Українська академія мистецтва*. 2023. Вип. 33. С. 94–99.
2. Голубець О. Мистецтво ХХ ст.: Український шлях. Львів : Колір Про, 2012. 200 с.
3. Кальная Т. Техніки високого друку. *Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»*. Переяслав. 2021. Вип. 67. С. 158–162.
4. Куленко М. Графіка шрифту. Київ: вид-во КНУБА, 2004. 192 с.
5. Лагутенко О. А. Українська графіка ХХ століття: навч. посіб. Київ : Грані-Т, 2011. 183 с.
6. Ламонова О. В. Лінорити і рисунки Олексія Фіщенка в контексті української графіки 1970-1980-х рр. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2014. № 2. С. 75–78.
7. Продан Г. Ю. У межах безмежної техніки – ліногравюри. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2022. № 2. С. 71–80.
8. Резніченко М. І. Художня графіка. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2011. 272 с.
9. Тимків О. А. Виконання композицій у форматі диптих/триптих у техніці лінориту. *Мистецтво та освіта*. 2022. № 1-2. С. 45-51.
10. Храмова-Баранова О. Л., Яковець І. О. Художньо естетичне значення техніки ліногравюри в розвитку мистецтва і дизайну в Україні. *Культура і сучасність: альманах*. 2020. № 2. С. 104–108.
11. Чирва О. Ч., Оленіна О. Ю. Історія та теорія графічного мистецтва : конспект лекцій для здобувачів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 128 с.

Додаткова література:

1. Барко Л. Образно-художні та стильові особливості ліноритів О. Фіщенко 1960–1980-х років. *Українська академія мистецтв*. 2023. Випуск 33. С. 94. – 99.
2. Вивчаємо нове: Чому українська друкована графіка — це круто / 16.03.2020 / Масштабна виставка «Відбиток» URL: <https://officiel-online.com/lifestyle-2/art/printing-graphicsexhibition-in-arsenal/>
3. Герман Є. Нова пластична мова 1960-х. Кольорова ліногравюра Григорія Гавриленка. *Художня культура. Актуальні проблеми*: наук. вісник. Вип. 7. Київ: Хімджест, 2010. С. 377.

Викладач: Юрій ЮСИПЧУК,

доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну.